

EUSKARAREN

BALIO ETA ERAGIN EKONOMIKOA

Emitzen
laburpena

EUSKO JAURLARITZA

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA
ETA KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza



GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA
Viceconsejería de Política Lingüística



Sarrera

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Sailarentzat Siadeco Ikerketa Elkarteak egindako azterlanaren laburpen-txostena da hau.

Helburua

Euskal Autonomia Erkidegoko ekonomiari euskarak egiten dion ekarpena ezagutu, euskarak sortzen duen aberastasun ekonomikoa neurtu eta euskara-sektoreen dimentsio eta balio ekonomikoa kuantifikatzea izan da ikerlan honen helburua. Soziologia eta filologiaren ikuspegiak erabilia, ikerlan asko egin dira euskarari buruzkoak; EAEko testuinguru ekonomikoan euskarak mugiarazten duen merkatua eta eragina neurtzeko zientzia ekonomikoen begiradatik egindako ikerlan oso gutxi dago ordea. Euskararen normalizazio bidean hain garrantzitsua den gizarte eragileen ekimena eta lan boluntarioa errekonozitu ondoren, azterketa honek garbi erakusten du euskara euskal ekonomiaren jarduera-sektore bat gehiago dela; herri-administrazioetatik bideratutako jarduera publikoaz gain, euskarak badu merkatu gero eta zabalago bat, badago euskararen industria bat eta euskararekin lotura estua duten merkatu pribatuko jarduera horiek, euskal ekonomian enplegua sortzen duten jarduera-sektoreak dira. Sektorre jakin batek herrialde baten ekonomian duen pisua neurtzeko aldagai makroekonomiko erabilienak enplegua, Balio Erantsi Gordina (BEG), Ekoizpen Balioa (EB) eta Barne Produktu Gordina (BPG) izanik, euskara-sektoreei dagozkien aldagai horien balioak ezagutu eta EAEko datu orokorrekin alderatzea izan da ikerlan honen azken emaitza.

Helburua:
euskararen
dimentsio eta eragin
ekonomikoa
neurtzea.



Azterketa-eremuaren sektoreak

EAEko herri-administrazioek euskararen eta euskal kulturaren sustapenerako dituzten egitura eta zerbitzuez gain, ekonomia pribatuko euskara-sektoreen jardueretatik sortutako enplegua eta balio erantsia ere kontuan hartu beharra dago euskarak, sektore ekonomiko gisa, EAEko ekonomian duen garrantzia neurtzerakoan. Azterketa ekonomiko hau egiterakoan lau hizkuntza-sektore nagusi bereizi dira, horietatik bi, ekonomia pribatukoak kontsidera daitezkeenak (hizkuntzaren industria eta euskal kultura eta hedabideen industria), bat administrazio publikoari lotua eta laugarren bat, izaera mistoa izango lukeena, hau da, izaera publiko eta pribatuko erakundeak ere biltzen dituena (hezkuntza eta unibertsitatea):

Hizkuntzaren industria

Euskararen irakaskuntza, itzulpengintza eta interpretazioa, hizkuntza-aholkularitza, euskararen corpusaren lanketa eta zabalpena eta hizkuntza teknologien alorreko jarduera-sektoreak biltzen ditu lehen sektore honek. Jarduera guzti hauetan hizkuntza bera da jardueraren xedea; euskara landu, irakatsi, erabili edota zabaltzera bideratutako produktu eta zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresa, elkarte eta erakundeez osatua.

Kultura eta hedabideen industria

Euskara berezkoa duten edota euskara ezinbesteko bitartekoa duten kultur sektoreak; sektore horiek dira, euskarazko liburu eta musikagintzaren industria, euskarazko ikus-entzunezkoak, arte eszenikoak, bertsolaritza, euskarazko hedabideak, euskara elkarteak eta komunikazioa, kultura eta gizarte arloko bestelako eragileak.

Hezkuntza eta unibertsitate arloko jarduerak

Hezkuntza-jarduerarako hizkuntza ezinbesteko bitarteko izanik, hizkuntzaren transmisio eta erabilpenerako hezkuntza sistemaren garrantzia berebizikoa izanik eta EAEko hezkuntza-sistema euskalduntzeko administrazio publikoak egin duen ahalegina ere kontuan harturik, haur eta lehen hezkuntzatik hasi eta unibertsitateko ikasmailetaraino, euskaraz egiten den irakaskuntza-jardueraren enplegua eta bestelako aldagai ekonomikoak ere kalkulatu dira. Ikerlan honetarako erabilitako irizpideetan, «euskarazko irakaskuntza» kontzeptuak ez du zerikusirik hezkuntzako hizkuntza nagusi moduan euskara erabiltzen den D ereduarekin; horrela, irakats eredu guztiak hartu dira kontuan eta irakats eredu eta ikasmaila bakoitzean euskaraz emandako orduen arabera kalkulatu da hezkuntza-sistemari lotutako enplegu osotik zein zati dagokion euskarari. Irizpide hori aplikatuta, B ereduan euskarako asignatura eta euskaraz ematen diren gainerako asignatura guztietako irakasleak kontuan hartu dira; aldiz, D ereduan euskararik erabiltzen ez duten gaztelera edo ingelerako irakasleak ez dira sartu.

Administrazio publikoa

Euskararen sustapenerako herri-administrazioen egitura eta zerbitzuetako enpleguaz gain, kulturaren industriak EAEn duen bolumenarekiko euskarazkoak duen pisuaren arabera, herri administrazioetako kultura arloetako enpleguaren zati bat ere kontuan hartu da laugarren sektore honen barnean.

Ikerlanaren lau jarduera-sektore nagusiak: hizkuntzaren industria; euskarazko kultura eta hedabideen industria; euskarazko hezkuntza; eta, administrazio publikoaren euskara eta euskal kultura sustatzeko zerbitzuak.



Euskarari loturiko jarduera-sektorekoa izateko erabilitako irizpideak

Azterlan honetarako kontuan hartu diren aurreko lau hizkuntza sektore horien arabera, euskara beraren sustapena eta erabilerari lotutako zerbitzu eta jardueraz aparte sektore ekonomikoak sartzerakoan (kulturaren industria eta hezkuntza arloa), bi irizpide jarraitu dira zein jarduera euskara-sektore gisa kontsideratu edo ez erabakitzeke; alde batetik hizkuntzari hertsiki lotua dagoen produktua edo zerbitzua izatea, bestetik berriz, hizkuntza jarduera edo produktuaren ezinbesteko edo berezko bitartekoa izanda, hizkuntza hori euskara izatea.

Ikerketa honek ez du euskaraz garatzen diren zerbitzu eta jardueren eragin ekonomikoa neurtzen, hizkuntzari hertsiki lotuak dauden jarduera-sektoreena baizik.

Eragin zuzena, zeharkakoa eta induzitua

Sektore batek herrialde bateko ekonomian duen inpaktu edo eragin ekonomikoa neurtzeko azterlan ekonomikoetan, **zuzeneko eragina, zeharkakoa** eta **induzitua** ere kontuan hartzen da; horrelaxe egin da euskara sektoreei dagokien honetan ere.

1. Eragin zuzena: euskararen industriakoak diren zerbitzu-enpresek, euskaratik sortutako kultur sektore ezberdinek, euskarazko irakaskuntzak nahiz herri administrazioetako euskara zerbitzuek zuzenean sortutako enpleguari lotua dago. Euskararen jarduera-sektoreetan enplegatutako langileak kuantifikatu (euskaltegietako irakasleak, itzultzaileak, euskal hedabideetako kazetariak, administrazio publikoko hizkuntza normalizatzaileak...) eta euskararen zuzeneko enpleguari dagozkion gainerako magnitude ekonomikoak kalkulatu dira jarraian (fakturazio bolumena, Ekoizpen Balioa eta Balio Erantsi Gordina).
2. Zeharkako eragina: euskararen sektore eta jarduera-adarrek egiten dituzten era guztietako gastu eta inbertsioek, sektore horietan eta EAEko ekonomia produktiboaren gainerako sektoreen ekoizpenean, enpleguan eta errentan ere eragiten dute. Euskarazko hedabide edo liburuen ekoizpen-maila gero eta handiagoak, zeharka, arte grafikoen edota paperaren industrian eragiten du. Euskara-sektore horiek beste sektoreetakoak diren EAEko enpresetatik hornitzen diren neurrian, euskara-sektoreen ekoizpenak beste sektoreen ekoizpenean ere eragiten du, zeharkako eragin ekonomikoa sorrarazten dute.
3. Eragin induzitua: euskararen zuzeneko eta zeharkako enpleguaren familia errentetatik abiatuta, errenta horien zati bat barne kontsumorako erabiltzen da eta kontsumo horrek EAEko ekonomia produktiboan duen eragina neurtu da azkenik, euskararen eragin induzitua kalkulatzeko. Eragin induzituarekin, familiek kontsumitzen dituzten produktu guztien ekoizpenak (elikadura, etxebizitza, aisialdia, eta abar) EAEko sektore ekonomiko ezberdinetan eragindako inpaktua neurtzen da.

Eragin ekonomikoa: zuzena, zeharkakoa eta induzitua.



Balio Erantsi Gordina eta Barne Produktu Gordina

Herrialde baten ekonomian sektore jakin batek duen eragin ekonomikoa kuantifikatzerakoan, enplegua, Balio Erantsi Gordina (BEG) eta sektoreak herrialdeko Barne Produktu Gordinean (BPG) duen pisua dira hiru aldagai ekonomiko erabilienak.

Balio Erantsi Gordinak, ekoizpen prozesuan produktu edo zerbitzu bati erantsitako balioa adierazten du; jarduera ekonomiko jakin bati dagokion Balio Erantsi Gordinean beraz, beste jarduera ekonomikoei eginiko transakzio ekonomikoak edo tarteko kontsumoak sartu gabe daude. Produktu baten ekoizpenenean, tarteko produktu edo zerbitzuen gastuak ere sartuko bagenitu, herrialde bateko ekonomiaren errekurtsoak era bikoiztuan kontabilizatzen ariko ginateke, sektore batzuetako ekoizpena beste batzuetan ere sartua egongo litzatekeelako. Adibide bat ipinita, liburu bat idatzi eta irakurlearenganaino iristeko ekoizpen-katean, profesional eta jarduera-sektore bat baino gehiagok parte hartzen du (idazleak, inprimategiak, argitaletxeak, banatzaileak, liburu saltzaileak...) eta kate-maila horietako bakoitzak hurrengoari, berak egindako lana eta bere aurrekoei ordaindutakoa ere fakturatzeko die; jarduera-sektore guzti horien fakturazio bolumena batuko bagenu, batura horretan zenbait lanen balorazio ekonomikoa behin baino gehiagotan kontabilizatua egongo litzateke.

Jarduera-ekonomiko baten Balio Erantsi Gordinari erabiltzen dituen bitarteko kontsumoak gehituta lortzen den balioa da Ekoizpen Balioa. Ekoizpen balioa eta fakturazio bolumenaren artean aldeak egon daitezke, ekoizpenaren zati bat saldu gabe gera daitekeelako edo diruz lagundutako produktuak badira, merkatuan ekoizpen kostuaren azpitik saltzen diren produktuak izan daitezkeelako.

Barne Produktu Gordina (BPG), herrialde baten aberastasuna eta ekonomiaren bilakaera neurtzeko gehien erabiltzen den magnitude ekonomikoa da; herrialde baten urteko barne jarduera ekonomiko osoa zenbatekoa izan den adierazten du. Euskal Autonomia Erkidegoko BPGren kalkulua Eustatek egiten du, urtero zein hiruhilero; urte arteko alderaketak eginda, BPGren igoerak ekonomiaren bilakaera positiboa izan dela adierazten du, jaitsierak berriz ekonomia atzeraldian sartu dela. BPG erabiltzen da baita ere herrialde arteko alderaketak egiteko eta zorra, defizita edo I+G gastua bezalako adierazle ekonomikoak erlatiboki neurtzeko.

Enplegua, Balio Erantsi Gordina eta Barne Produktu Gordina dira eragin ekonomikoa neurtzeko aldagai ekonomiko erreferentzialak



Balio Erantsi Gordina eta Barne Produktu Gordina

Barne Produktu Gordina, Balio Erantsi Gordinari, produktuen gaineko zerga garbiak gehitu ondoren lortutako kopurua da; zerga garbien zenbatekoa kalkulatzeko berriz, produktuen gaineko zergetatik administrazio publikoak lortutako diru-sarreraren eta emandako diru-laguntzen arteko aldea kalkulatu behar da. Euskarari dagozkion zerga garbiak kalkulatzeko, euskara-sektoreen fakturazioari loturiko BEZarekin Ogasun Publikoak izandako diru-sarrerak estimatu dira lehenbizi; eta ondoren, herri-administrazioek euskararen eta euskarazko kulturaren sustapenerako emandako diru-laguntzen kopuruak deskontatu egin dira.

Ikerketa honen helburua, euskarak euskal ekonomiari egiten dion ekarpena neurtzea izanik, euskararentzat kalkulaturako BPGk EAEko BPG osoarekiko duen pisuak adierazten du euskarak EAEko ekonomian zenbateko garrantzia duen. Ikerketa honi esker euskararentzat lortutako datu hori, EAE mailakoak diren beste sektore batzuei dagozkien datuekin alderatu genezake ondoren. Eustateko datuak erabilia, esate baterako badakigu osasun arloan EAE egiten den gastuak BPGrekiko %8,8ko pisua duela, hezkuntzako gastuak %5,5ekoa, I+G+b alorrean inbertitutakoa BPGren %2,1 dela eta turismo sektoreak EAEn duen pisua BPGren %5,8 dela. Eragin ekonomikoa neurtzeko EAEn egindako beste ikerlan batzuen erreferentzia hauek ere baditugu: Bilbao Exhibition Centre-BEC-en jardueraren BPGren balioa, 105 milioi euro; Bilboko Portuarena 500 milioi euro eta Euskadiko Parke Teknologikoek egiten duten ekarpena, EAEko BPGren %5.

Euskararentzat kalkulaturako BPGk EAEko BPG osoarekiko duen pisuak adierazten du euskarak EAEko ekonomian zenbateko garrantzia duen

Metodologia urratsak

Lanerako metodologia: ikerlan honetarako Siadecok egindako zuzeneko informazio bilketaren emaitzak, Eustatetik lortutako datu ekonomikoekin gurutzatuz kalkulatu dira eragin ekonomikoaren magnitude ekonomikoak.

Azterketa ekonomiko hau egiteko erabilitako metodologia eta egindako ibilbidearen urrats nagusienak, honakoak izan dira:

4 hizkuntza-sektore orokor eta 20 azpi-sektore.

1 Hizkuntza sektoreak eta azpi-sektoreak definitu.

SEKTOREAK	I. HIZKUNTZAREN INDUSTRIA	II. KULTURA ETA HEDABIDEEN INDUSTRIA	III. HEZKUNTZA ETA UNIBERTSITATE ARLOKO JARDUERAK	IV. ADMINISTRAZIO PUBLIKOA
AZPI-SEKTOREAK	I.1. Euskararen irakaskuntza I.2. Itzulpengintza I.3. Hizkuntza zerbitzuak eta aholkularitza I.4. Euskararen corpusaren lanketa eta zabalpena I.5. Hizkuntza teknologien garapena eta zabalpena	II.1. Librugintza II.2. Musika II.3. Kultur sortzaile autonomoak II.4. Ikus-entzunezkoen industria II.5. Arte eszenikoak II.6. Bertsolaritza II.7. Hedabideak II.8. Euskara elkarteak II.9. Komunikazioa, kultura eta gizarte arloko bestelako elkarte eta enpresak	III.1. Haur eta Lehen Hezkuntza III.2. Bigarren Hezkuntza III.3. Unibertsitateko Hezkuntza III.4. Bestelako hezkuntza jarduerak	IV.1. Herri administrazioetak o euskara arloko baliabideak IV.2. Herri administrazioen eta menpeko erakunde autonomoen kultura arloetako baliabideak

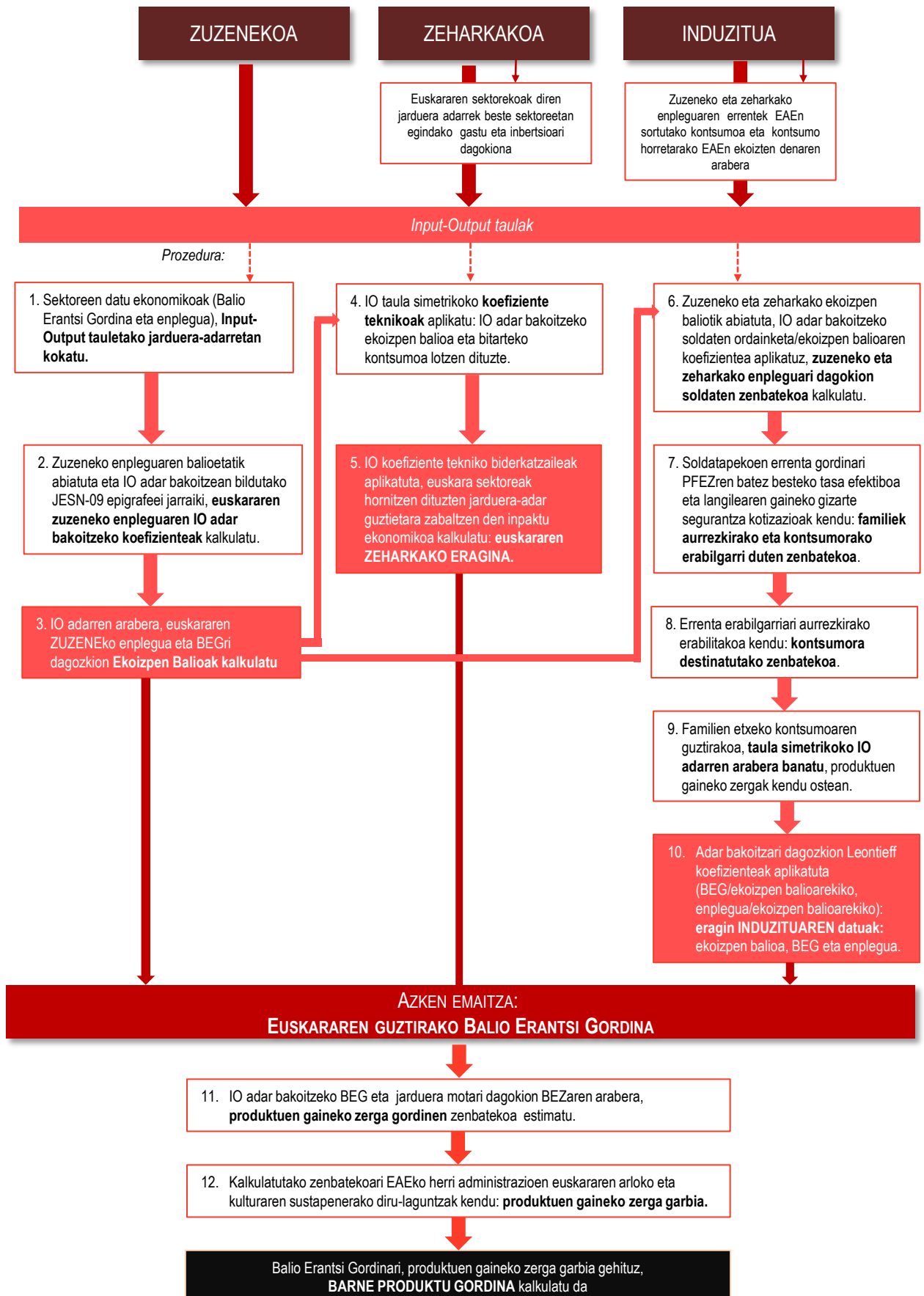
2 Lanerako unibertsoa definitu; sektore eta azpi-sektore bakoitzeko enpresa, elkarte eta erakundeen gidazerrenda osatu.

EUSTATen 2014ko Jarduera Ekonomikoen Gidazerrendatik abiatuta, azterlan honen jarduera-eremuak diren establezimenduen zerrenda osatu da, guztira 10.195 establezimendu. Jarraian zerrenda hori osatu egin da informazio iturri ezberdinetara joaz eta hasierako zerrendan jaso gabe zeuden 309 establezimendu gehitu dira; azterketa honetarako osatu den datu-oinarriak guztira 10.504 erregistro ditu.

3 Jarduera-adarrak, euskarari inputatu beharreko enpleguaren arabera sailkatu.

Jarduera-adar batzuetako enplegua oso osorik euskarari lotua dagoen bezala, adibidez euskaltegietakoa, beste jarduera-adar batzuetako enpleguaren zati bat bakarrik inputatu zaio euskarari, adibidez Hizkuntza Eskola Ofizialen kasuan edo itzulpengintza sektoreko enpresa eta langile autonomoen kasuan.

- 4** **Sektorekako azterlan eta informazio iturrietako datuen azterketa.** Azpi-sektore eta jarduera-adarren araberako azterlan eta informazio iturriak erabiliz, datu ekonomikoak, enpleguari buruzko informazioa eta euskarari inputatu beharreko enplegua estimatzeko datu ahalik eta gehien eskuratu da.
- 5** **Enplegua eta euskarari dagokion ekoizpen balioa ezagutzeko zuzeneko datu bilketa eta inkesta enpresetan.** Zeharkako informazio iturriak erabiliz euskarari inputatu beharreko enplegua estimatzeko daturik lortu ez den sektoreetako enpresetan inkesta bat egin da. Guztira 336 establezimenduz osatutako lagin estrategiko bati zuzendutako galdeketa prozesua bideratu da.
- 6** **Jarduera-adar bakoitzeko enpleguari aplikatu beharreko euskara-koefizienteak kalkulatu.** Alde batetik enpresetan egindako inkestaren emaitzak erabilia, eta bestetik, lehendik jasotako sektorekako datu ekonomikoak eta euskarazko ekoizpen-mailari buruzkoak ere erabilia, jarduera-adar bakoitzean aplikatu beharreko euskara-koefizienteak kalkulatu dira. Euskara-koefizienteak adierazten du, jarduera-adar bakoitzean enplegatutako langile guztietatik zein portzentaje dagokion euskarari.
- 7** **Euskarari dagokion enplegua kalkulatu.** Jarduera-adar bakoitzean kokatutako enpresa, elkarte eta erakundeen guztirako enpleguaren datua, aurrez kalkulaturako euskara koefizientearekin biderkatu ondoren, euskararen zuzeneko enplegua kalkulatu da.
- 8** **Euskararen balio ekonomikoaren makromagnitute ekonomikoen kalkuluak egin.** Euskararen zuzeneko enplegua behin ezagutu ondoren eta EUSTATetik eskuratutako Zerbitzuen Inkestako datu ekonomikoen ratioak erabiliz, euskararen balio eta dimentsio ekonomikoa adierazten duten aldagaiak kalkulatu dira: euskara-sektoreei dagokien enplegua, soldata ordainketak, Balio Erantsi Gordina eta fakturazioa.
- 9** **Euskara-sektoreen zeharkako eragin ekonomikoa neurtu.** EUSTATen EAE mailako Input/Output tauletako koefiziente teknikoak aplikatuz eta euskararen jarduera-adarretarako kalkulaturako zuzeneko enplegua oinarri hartuta, jarduera-adar horietako enpresek sektore berean eta beste sektoreetan egindako gastu eta inbertsioak kalkulatu dira; gastu eta inbertsio horiek euskara-sektoreen zeharkako eragin ekonomiko gisa kontsideratu dira.
- 10** **Eragin induzitua kalkulatu.** Kasu honetan Input/Output tauletako informazio sisteman oinarria duten Leontieff koefizienteak erabili dira inpaktu induzitu hori kalkulatzeko. Euskararen zuzeneko eta zeharkako enpleguak sortzen dituen errentak eta errenta horietatik eratorritako kontsumoak EAEko sektore ekonomikoen azken eskarian duen eraginaren araberakoa da eragin induzitu hori.
- 11** **Euskarak sektore ekonomiko gisa EAEko Barne Produktu Gordinean duen pisua kalkulatu.** Euskara-sektoreen eragin zuzena, zeharkakoa eta induzituaren guztirako Balio Erantsi Gordinari produktuen gaineko zerga garbiak erantsi ondoren, EAEko Barne Produktu Gordinaren zenbateko osotik euskara-sektoreei dagokiena zenbat den kalkulatu da. Produktuen gaineko zerga garbiak zenbat diren kalkulatzeko, lehendabizi Balio Erantsi Gordinaren gaineko zergarengatik ordaindu beharrekoa kalkulatu da (produktu edo zerbitzu-mota bakoitzari dagokion BEZ tipoaren arabera), eta ondoren, herri-administrazioek euskararen sustapenerako eta euskarazko kultura sustatzeko emandako diru-laguntzen zenbatekoa kendu da.



Azken emaitzak

Euskararen balio eta dimentsio ekonomikoari buruzko emaitzek erakusten dutenez, euskara-sektoreen ekarpena garrantzitsua da euskal ekonomian. EAEko ekonomiak sortzen duen enpleguaren %6,3 eta Balio Erantsi Gordinaren %4,5 euskarari lotua dago. Sektore ekonomiko gisa, erkidegoko Barne Produktu Gordinaren %4,2 dagokio euskarari eta turismo sektoreak (BPGren %5,8) euskal ekonomian duen pisura hurbiltzen da.

Hizkuntzaren industria

Hizkuntzaren industriakoak kontsideratutako enpresa eta erakundeen zuzeneko enpleguari erreparatuta, guztira 2.500 laguneko enplegua sortzen dute lehen euskara-sektore honetako jarduerak; gehienak euskaltegietako langileak (1.316) eta itzulpengintza sektorekoak (485) dira. Hizkuntzaren industrian euskarari loturiko lan eta zerbitzuen urteko fakturazio bolumena, 136 milioi euro pasatxo da urtean eta 107 milioitako Balio Erantsi Gordina produzitzen dute. Kontuan hartu behar da datu ekonomiko horiek ez direla hizkuntzaren industria osoarenak, euskarari lotua dagoen jarduera ekonomikoarenak bakarrik baizik.

Hizkuntzaren industria
2.541 lanpostu



Kultura eta hedabideen industria

Euskal kulturgintza eta hedabideen alorrean euskarari lotua dagoen zuzeneko enplegua guztira 4.550 izatera iristen da. Bigarren euskara-sektore honek urtean 407 milioi euro inguru mugitzen ditu. Euskara-enplegu handiena duten jarduerak honakoak dira: kultura, aisialdi eta gizarte arloko zerbitzuetako elkarte eta enpresak (764 enplegu); komunikazioa eta publizitatearen arloko enpresak (627 enplegu), kultur sortzaile autonomoak (616 enplegu). Euskarazko kultura eta hedabideen arloak urtean 227 milioi euroko Balio Erantsi Gordina sortzen du.

Kultura eta hedabideen
industria
4.550 lanpostu



Hezkuntza eta unibertsitate arloko jarduerak

Euskarazko hezkuntza-sistema osoaren eta euskarazko unibertsitate eta bestelako hezkuntza jardueren guztirako aldagai ekonomikoak ikaragarri altuak dira; egin kontu, unibertsitate aurreko irakaskuntza arautuan, haur hezkuntzatik hasi eta batxilergo edo lanbide heziketako ikasketak amaitu arterainoko euskarazko irakats maila guztietarako estimatutako enplegua 31 mila lagunekoa dela; kopuru horri ondoren, unibertsitatean euskaraz eskaintzen diren kredituei lotutako enplegua erantsi behar zaio, beste 3 mila lagun.

Hezkuntza eta
unibertsitate arloko
jarduerak
34.122 lanpostu



Guztira 34 mila lagun enplegatzen ditu euskarazko irakaskuntza sistemak, 20 mila inguru Haur eta Lehen Hezkuntzan, 11 mila inguru Bigarren Hezkuntzan (Batxilergoa eta Lanbide Heziketak barne) eta Unibertsitate mailako ikasketetan beste 3 mila.

Administrazio publikoa

Herri-administrazioek euskararen sustapenerako dituzten giza baliabide eta ipinitako diru baliabideen Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzaren ikerlaneko datuak erabiliz, administrazioen enplegatutako izanik euskara zerbitzu eta arloetan lan egiten dutenen enplegua 716 da. Ondoren, Eusko Jaurlaritzako Kulturaren Euskal Behatokiaren ikerlana oinarri hartuta, administrazio publikoan kultura alorrean lan egiten dutenen zati bat ere kontuan hartu da ikerketa honetarako, kultur sektore bakoitzean euskaraz sortu edo zabalduko kulturak duen pisuaren arabera. Herri administrazioen kultura enplegutik euskarari inputatu beharreko enplegua 795 lagunekoa dela estimatu da. Guztira beraz, 1.511 enplegu sortzen ditu euskara administrazio publikoaren arloan.

Administrazio publikoa
1.511 lanpostu

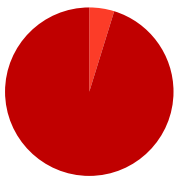


Euskararen dimentsio ekonomikoa

Azterlan honetako lau euskara-sektoreetarako kalkulaturako datu ekonomikoen baturak, euskararen balio edo dimentsio ekonomikoa zenbatekoa den erakusten digu. Euskara-sektoreek guztira ia 43 mila enplegu sortzen dituzte (enplegu zuzenak) eta ia 1.900 milioi euroko Balio Erantsi Gordina urtean.

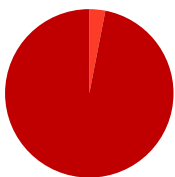
Euskal Autonomia Erkidegoko ekonomiak orotara 894 mila laguneko enplegua sortzen du eta euskararekin lotura duten jarduera-sektoreen zuzeneko enplegua 42.700 izanik, enpleguan euskarak EAEko enplegu guztiaren %4,78 ordezkutzen du (zuzeneko enplegua bakarrik kontuan hartuta). Enplegu zuzenaren ia %80 Hezkuntza sektoreari dagokio, kultura eta hedabideen industriaren sektoreak sortzen du euskara-enpleguaren %10 inguru, hizkuntzaren industriak ia %6 eta gainerako %4a administrazio publikoaren zuzeneko enpleguari dagokiona da.

61 mila milioi euro ingurukoa da EAEko ekonomiaren urteko Balio Erantsi Gordina; euskararen ekonomiarena ia 1.900 milioi eurokoa izanik, euskarak EAEko Balio Erantsi Gordinarekiko duen pisua %3,07 da (zuzeneko eragina bakarrik kontuan hartuta).



EAEko enpleguarekiko pisua
(zuzeneko enplegua)

%4,78



EAEko BEGrekiko pisua
(zuzeneko eragina)

%3,07

Zeharkako eragina eta eragin induzitua

Euskara-sektoreek zuzenean sortutako enplegua eta Balio Erantsi Gordinarean datuetatik abiatuta, eta Eustaten EAEko Input-Output tauletako koefiziente teknikoak eta Leontieff koefizienteak aplikatuta, euskararen zeharkako eragina eta eragin induzituaren datu ekonomikoak kalkulatu dira.

Euskara-sektoreen jarduera ekonomikoek beste sektoreetan, zeharka, 3.478 lanpostu sortzen dituztela estimatu da. Horrez gain, euskararen zuzeneko enplegua (42.724) eta zeharkakoari (3.478) dagozkion errentetatik sortutako kontsumo eta eskariak eragindako efektu ekonomiko induzituak, EAEko ekonomia produktiboan beste 9.670 enplegu ere sortzen ditu (eragin induzituaren enplegua).

Balio Erantsi Gordinean berriz, euskara-sektoreek transakzio ekonomikoak egiten dituzten beste jarduera-sektoreen Balio Erantsi Gordinetik urtean 233 milioi euro dira euskarari dagozkionak (zeharkako eragina); eragin induzituaren BEG ia 651 milioi euro izango litzateke.

	Zuzenekoa	Zeharkakoa	Induzitua
Enplegua	42.724	3.478	9.670
BEG (milioi €)	1.867	233	651

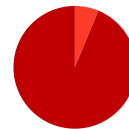
Euskararen ekarpena euskal ekonomian

Euskara-sektoreen eragin zuzena, zeharkakoa eta induzituaren azken emaitza makroekonomikoak honakoak dira:

Enplegua

Euskal ekonomiako enplegu osoaren %6,28 euskara-sektoreek sortua da; EAEko enplegu osoa 893.952 da eta euskararena, enplegu zuzena, zeharkakoa eta induzitua ere kontuan hartuta, 56.142. Kopuru horretatik ia 43 mila lanpostu, euskararen jarduerak zuzenean sortutakoak dira, 4 mila eskas zeharkako eraginari dagozkionak eta beste ia 10 mila eragin induzituarenak.

EAErekiko
%6,28



Balio Erantsi Gordina

EAEko ekonomiaren Balio Erantsi Gordinaren %4,5 euskararekin lotura duten jarduera-ekonomikoei lotua dago; ia 61 mila milioi eurokoa da (60.875.938 mila €) EAEko BEG guztira eta euskara-sektoreena berriz, 2.751 milioi euro (2.751.093 mila €).

EAErekiko
%4,5



Barne Produktu Gordina

EAEko Barne Produktu Gordinaren %4,19 euskararekin zuzenean eta zeharka loturaren bat duten sektore ekonomikoei dagokie. 66.775.970 mila euro EAEren BPG guztira (2012 urtea) eta euskarari dagokiona 2.800.634 mila euro.

EAErekiko
%4,19



Aurreko aldagai makroekonomikoak ikusita, ondoriozta daiteke euskarak zuzenean eta zeharka sortzen duen ekonomiaren datuak esanguratsuak direla eta euskararen balioa termino ekonomikoetan ere handia dela. Administrazioari lotuak dauden enplegu eta baliabideez aparte, euskararen inguruan lan egiten duten sektore-ekonomikoei enplegu asko eta balio erantsia handia sortzen dute.

Euskadiko Parke Teknologikoekin lotura duten jarduera guztiena EAEko BPGren %5 izanik eta turismo sektorearena %5,8, euskarari loturiko sektoreek EAEko ekonomiaren BPGean %4,2ko ekarpena egitea emaitza oso adierazgarria da.